

การวิจัยสถาบัน

เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ

องอาจ นิชพัฒน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201020340

คำนิยม

ในฐานะผู้ที่เคยศึกษา เคยทำ และใช้ประโยชน์ของการวิจัยสถาบันในระดับอุดมศึกษา ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ผมยืนยันว่า “การวิจัยสถาบัน เป็นเสมือนอาวุธประจำกาย” ที่ผมได้ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสถาบันทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยเก่าและมหาวิทยาลัยใหม่ เพราะผมถือว่าการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการใดๆ จะต้องยึด “ข้อมูลเชิงประจักษ์” เป็นฐาน ข้อมูลส่วนใหญ่จะได้จากการวิจัยสถาบัน ซึ่งครอบคลุมทั้ง “ประสิทธิภาพภายใน” และ “ประสิทธิภาพภายนอก” ของสถาบัน จึงมีการประยุกต์ ผลของการทำวิจัยสถาบัน ไปใช้ทั้งการแก้ปัญหา การธำรงรักษาและการพัฒนาสถาบันให้เกิดความเป็น เลิศ โดยเฉพาะสถาบันระดับอุดมศึกษาที่เรียกขานกันว่า “มหาวิทยาลัย” ผมจึงขอแสดงความชื่นชมกับ หนังสือที่รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ รังสรรค์ขึ้น เรื่อง “การวิจัยสถาบัน: เครื่องมือพัฒนา สถาบันสู่ความเป็นเลิศ”

แม้ชื่อหนังสือจะมีเสน่ห์ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิจัยสถาบัน ชวนอ่าน แต่ไม่สำคัญเท่ากับ “เนื้อหาสาระ” ที่ผู้เขียนได้ “กลั่นกรองและร้อยเรียง” จากการสังสมความรู้ที่ได้จากการศึกษา การทำ การเสนอผลงานและการติดตามความก้าวหน้าของการวิจัยสถาบันทั้งในและนอกประเทศ สะท้อนให้ เห็นถึงพัฒนาการของการทำและการใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อผืนตัวเองของสถาบันสู่ความเป็นเลิศอัน เป็นปณิธานของมหาวิทยาลัยทั่วโลก ผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูล และ ข้อเสนอเทศด้านการวิจัยสถาบันได้อย่างลงตัว ทั้งด้านมโนทัศน์พื้นฐาน การออกแบบ วิธีการวิจัย และการ เผยแพร่ผลงานการวิจัยสถาบันพร้อมกรณีตัวอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง “แนวคิดและแนวปฏิบัติ” ที่ช่วย ให้ “รู้ชัดและปฏิบัติได้” สมกับการเป็นผลงานที่ผู้เขียนทุ่มเทบ่มเพาะนานถึงสี่ปี เพื่อให้เป็นเครื่องมือ ที่ดีและทันสมัยในการพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ที่ได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้น ทำให้วง วิชาการด้านการวิจัยสถาบันของไทย ซึ่งขาดแคลนหนังสือทางวิชาการภาษาไทยที่จะใช้ค้นคว้าและ อ้างอิงได้มีแหล่งแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันอย่างลุ่มลึกทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นับว่าเป็นการสร้างผลงานที่ตรงกับความต้องการมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ผู้สอน นักวิชาการ ผู้ทำและผู้สนใจด้านการวิจัยสถาบันในประเทศไทย

(ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน)

นักบริหารวิชาการอิสระ

นายกสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา

คำนำ

ด้วยโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและดำเนินไปอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้วิถีการดำเนินชีวิต การทำงาน การศึกษาและการเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากอดีต กล่าวเฉพาะด้านการเรียนรู้/คิด พบว่า ผู้เรียนที่เกิดและดำเนินชีวิตอยู่ในยุคดิจิทัลมีความคิด ความสนใจ และพฤติกรรมการเรียนรู้/คิดเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก เช่น นิยมเรียนรู้/คิดผ่านระบบไซเบอร์-กายภาพ (Cyber-Physical Systems or CPS) กล่าวคือ ชอบเรียนรู้/คิดจากองค์ความรู้ผ่านทางโลกไซเบอร์ (Cyber world) ที่มีฐานข้อมูลความรู้อันกว้างใหญ่ไพศาล ผสมผสานเข้ากับการพัฒนาทักษะและคุณธรรม/จริยธรรมอยู่บนโลกทางกายภาพ (Physical world) เพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพของการรู้/คิดควบคู่ไปกับการมีทั้งทักษะและคุณธรรม/จริยธรรมสูง พร้อมออกไปปฏิบัติงานสร้างสรรค์สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สังคมและประเทศชาติ อีกทั้งดำเนินชีวิตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมอันซับซ้อนและท้าทายในโลกยุคดิจิทัลได้ แต่เมื่อหันมาพิจารณาการรู้/คิด ทักษะและคุณธรรม/จริยธรรมของผู้เรียนไทยในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ไร้พรมแดนปัจจุบันนี้ กลับพบว่า ยังต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพมากมายหลายด้านด้วยกันเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวัง ซึ่งไม่ใช่จะดำเนินการได้ง่าย เพราะปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ยากต่อการแก้ไขเกิดขึ้นในเวลานี้ อาทิ ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีจำนวนลดลงอย่างมากอันเป็นผลจากอัตราการเกิดต่ำ สถาบันการศึกษาของไทยต่างช่วงชิงผู้เรียน เพื่อความอยู่รอดด้วยการเปิดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่ำจำนวนมาก อีกทั้งสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศยังเข้ามาช่วงชิงผู้เรียนในพื้นที่บริการการจัดการศึกษามากขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่ได้มาตรฐานคุณภาพ อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายต่ำและมีบรรยากาศส่งเสริมการรู้/คิดและพัฒนาทักษะมากกว่า

อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงคุณภาพของการเรียนรู้/คิด ทักษะและคุณธรรม/จริยธรรมให้มีระดับสูงขึ้นก็เชื่อว่าจะดำเนินการไม่ได้ ถ้าผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมีและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้จากผลการวิจัยสถาบัน (Institutional research-IR) เป็น “เครื่องมือ” ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย วางแผนกลยุทธ์ และ/หรือพัฒนาแผนงานแทรกเสริม (Intervention programs) ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่สถาบันการศึกษาต่างประเทศในทั่วทุกมุมโลกต่างทำและใช้ผลการวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสถาบันของตนสู่ความเป็นเลิศ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2554, มีนาคม; Sauep, 1990; Webber, & Calderon, 2015) ด้วยเหตุนี้ การวิจัยสถาบันจึงเป็น “เครื่องมือ” สำคัญและจำเป็นยิ่งที่ผู้บริหารสถาบันการศึกษาทุกระดับ (หรือสถาบันอื่น ๆ ที่มีพันธกิจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคล) นักวิชาการ รวมทั้งนิสิต/นักศึกษา หรือผู้สนใจในวิธีวิทยาการวิจัยโดยทั่วไป ควรเรียนรู้เรื่องการวิจัยสถาบันเพื่อใช้ “ขับเคลื่อน” กระบวนการดำเนินงานของสถาบันในความรับผิดชอบให้มีมาตรฐานคุณภาพสู่ระดับความเป็นเลิศ (Institutional excellence)

หนังสือการวิจัยสถาบัน: เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ เล่มนี้เขียนขึ้นจากความรู้ภาคทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติของผู้เขียนที่ “สะสมและตกผลึก” มาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่การเป็นนักศึกษาปริญญาเอกในปีคริสต์ศักราช 1996 ที่มีโอกาสได้เล่าเรียนรายวิชาที่มีทั้ง “ศาสตร์และศิลป์” ได้แก่ ทฤษฎีการบริหารและพัฒนางาน การวิเคราะห์นโยบายการศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ และการตัดสินใจในการอุดมศึกษา และสัมมนาวิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูง: หัวข้อการวิจัยเพื่อพัฒนาสถาบัน ณ Department of Educational Administration and Foundations (EAF), College of Education, Illinois State University (ISU) ประเทศสหรัฐอเมริกา และ ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยตลอดช่วงเวลาการศึกษาในระดับปริญญาเอก ณ Center for the Study of Education Policy, College of Education, ISU ตลอดจนได้ลงทะเบียนศึกษาเพิ่มเติมในรายวิชา การศึกษาเฉพาะกรณี การประเมินแผนงาน/โครงการ และทฤษฎีการประเมินขั้นสูง ในช่วงเวลาสองปีสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา ณ Center for Instructional Research and Curriculum Evaluation (CIRCE), University of Illinois at Urbana-Champaign, USA

ความรู้ภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสถาบันจากการศึกษาระดับปริญญาเอก ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนนิสิตปริญญาเอกในหลักสูตรสาขา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การบริหารการศึกษา และการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (แขนงวิชาการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา) ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 จนถึงปัจจุบันนี้ และการทำวิจัยสถาบันหลายเรื่องที่เกิดขึ้นในระหว่างเป็นอาจารย์ หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว รวมทั้งการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาวิชาการของมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) รวมทั้งการปฏิบัติงานเป็นกรรมการบริหารของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา (สวพอ.) ในตำแหน่งสารานุกรม (องอาจ นัยวัฒน์, 2557) ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2556 จนถึงปัจจุบันนี้ ตลอดจนการเป็นสมาชิกและได้ไปนำเสนอผลงานวิจัยสถาบันในที่ประชุมทางวิชาการของสมาคมวิชาชีพด้านการวิจัยสถาบันที่มีชื่อเสียงทั้งระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ได้แก่ SEAIR) และระดับทวีปออสเตรเลีย (ได้แก่ AAIR) ยุโรป (ได้แก่ EAIR) รวมทั้งอเมริกาเหนือ (ได้แก่ AIR) นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2554 ผู้เขียนได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มา “กลั่นกรองและร้อยเรียง” เขียนเป็นหนังสือการวิจัยสถาบัน: เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ เล่มนี้

นอกจากฐานความรู้และประสบการณ์ที่ระบุข้างต้นแล้ว ผู้เขียนยังได้นำผลการวิเคราะห์สามองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะจำเป็นสำหรับการทำวิจัยสถาบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ผู้เขียนได้ทำการวิจัย (ดังรายละเอียดในบทที่ 16) แล้วพบว่า (ก) เชาวน์ปัญญาการรู้/คิดต่อบริบทและประเด็นปัญหาการวิจัย (IQ: Context and question) (ข) เชาวน์ปัญญาการรู้/คิดทางเทคนิคและการวิเคราะห์ (IQ-Technique and analysis) และ (ค) เชาวน์ปัญญาศีลธรรม (MQ) มาเป็นกรอบความคิดออกแบบเนื้อหาสาระที่จัดแบ่งออกเป็น 16 บทในสี่ตอนหลัก ส่วนเชาวน์ปัญญาอารมณ์ (EQ) ที่เป็นสมรรถนะจำเป็นอีก

ด้านหนึ่งควรได้รับพัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการชี้แนะ (Coaching) หรือใช้ระบบการมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา (Mentoring) ที่เกิดขึ้นในบริบทของการทำวิจัยสถาบันในงานประจำจริง ๆ จะเหมาะสมมากกว่า หนังสือเล่มนี้ไม่อาจเขียนขึ้นจนเสร็จสมบูรณ์ได้เลย ถ้าผู้เขียนไม่ได้รับความรู้ความคิดในภาคทฤษฎีและมีโอกาสได้ฝึกหัดทักษะภาคปฏิบัติจากอาจารย์หลายท่าน ณ EAF Department และ ณ Center for the Study of Education Policy at ISU โดยเฉพาะ Professors Dr.Paul J.Baker, Dr.Edward R.Hines, Dr.James C.Palmer, Dr.William C.Rau, Dr.Jeffery B.Hecht และ Dr.Kenneth H.Strand ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และมอบทุนผู้ช่วยนักวิจัย (Research assistantship) ให้แก่ผู้เขียน ทำให้มีความรู้ความคิด ความมีวินัยและความรักในการทำงานวิชาการและงานบริหาร อันเป็นพื้นฐานในการเขียนหนังสือเล่มนี้ และการดำเนินชีวิตบนเส้นทางวิชาชีพอาจารย์และผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้เขียนขอจารึกในพระคุณและความเมตตาอันหาได้ยากยิ่งของ Professor Dr.Robert E. Stake นักทฤษฎีการประเมินที่มีชื่อเสียงของโลก ณ CIRCE, University of Illinois at Urbana-Champaign ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการวิจัยและประเมินเชิงคุณภาพ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใน “วัยหนุ่มนักวัดผล” ของผู้เขียนที่อิงปฏิธานนิยมอย่างมาก ให้ “เปิดใจตน” หันมาเรียนรู้ ขบคิดและทำความเข้าใจกระบวนการทางเลือกอื่น ๆ เพื่อจะได้มีทัศนะ/มุมมองพหุมิตติต่อปัญหาที่จะทำวิจัยและประเมินเพื่อสืบหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถาบัน/องค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ภายหลังผู้เขียนสำเร็จการศึกษาก็ยังได้สอบถามทุกข์/สุข กระตุ้นให้ทำผลงานวิชาการแก่ผู้เขียนด้วยความเมตตาอย่างต่อเนื่อง และช่วยเหลือให้มีโอกาสไปศึกษาเพิ่มเติมในฐานะนักวิชาการอาคันตุกะ (Visiting scholar) เมื่อปีคริสต์ศักราช 2014 พระคุณเหล่านี้มีความหมายแก่ชีวิตของผู้เขียนอย่างที่สุด

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน นายกสมาคม สวพอ. และ ดร.สุเมธ เข้มนุ่น เลขาธิการ สวพอ. ที่มอบโอกาสให้ผู้เขียนทำงานเป็นบรรณาธิการของหนังสือเฉพาะเรื่อง (Monograph) เอกสารวิชาการและผลงานวิจัยนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการของ สวพอ. รวมทั้งได้เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย/ผู้ร่วมโครงการวิจัยสถาบันที่ทำสัญญากับ สวพอ. ให้แก่สถาบัน/องค์กรสำคัญระดับชาติหลายแห่ง รวมทั้งศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอุดมศึกษาและการวิจัยสถาบันที่ให้โอกาสแก่ผู้เขียนได้เรียนรู้กระบวนการทำและบริหารงานวิจัยสถาบันภาคปฏิบัติ ในฐานะนักวิจัยร่วมทีมทำงานวิจัยให้แก่สถาบันที่มีชื่อเสียงระดับชาติของไทยหลายเรื่อง

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษย์ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ดังคะพิภพ และอาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง ที่ให้ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานทางวิชาการทั้งในฐานะอาจารย์และเพื่อนร่วมงาน ให้กำลังใจในการทำงานบริหาร รวมทั้งการทำผลงานวิชาการด้วยความปรารถนาดีแก่ผู้เขียนเสมอมา นับตั้งแต่ผู้เขียนจบการศึกษาระดับปริญญาเอก และได้รับโอกาสให้เข้ามาเป็นอาจารย์ของภาควิชาการวัดผลและวิธีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์

ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว ที่เป็นเพื่อนร่วมงานในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธากา ที่อุทิศพลังปัญญาและเวลาในการเป็นนักวิจัยร่วมทีมทำงานวิจัยสถาบันกับผู้เขียนอย่างสร้างสรรค์ ทুমเท และรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้นับว่ามีคุณค่า มีความหมาย และเสริมสร้างกำลังใจและความคิดในการเขียนหนังสือเล่มนี้แก่ผู้เขียนอย่างมาก

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันทั้งระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ของภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา รวมทั้งภาควิชาอื่น ๆ ของ มศว ที่ผู้เขียนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำคุณนิพนธ์/ปริญยานิพนธ์ และ/หรือลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยสถาบันชั้นสูง (MER 837) และรายวิชาอื่น ๆ ที่จัดการเรียนการสอนโดยผู้เขียน ได้แก่ ดร.พูนศักดิ์ แนวทอง ดร.เกดิษฐ์ จันทร์ขจร ดร.ศิวกร รัตติโชติ ดร.ณัฐ สิทธิกร ดร.ฉัตรชัย หวังมีจมี และคนอื่น ๆ (คงรายชื่อที่ระบุนามไว้ในหน้าลิขสิทธิ์ของหนังสือนี้) รวมทั้งนิสิตคนอื่น ๆ ที่ผู้เขียนไม่อาจระบุนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ ซึ่งอยู่เบื้องหลังสำคัญในการสะท้อนความคิดของผู้เขียน และช่วยจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้ออกมาเป็นรูปเล่มเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุด (แต่สำคัญที่สุด) ขอกราบขอบพระคุณนางตอง นัยพัฒน์ (มารดา) และxon้อมรำลึกถึงพระคุณของนายละออง นัยพัฒน์ (บิดาผู้ล่วงลับ) ผู้ให้กรอบรมเลี้ยงดูผู้เขียนมาด้วยความรัก ปลูกฝังจิตนิสัยรักการเรียนรู้ กล้าคิดกล้าทำ มีวินัย และเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน ทำงานและดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายอันดีงามตามที่ตนเลือกอย่างมุ่งมั่นตั้งใจตั้งแต่วัยเยาว์จวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้ รวมทั้งขอขอบคุณพันเอกหญิง (พิเศษ) ดร.วาสนา นัยพัฒน์ (ภรรยา) และนางสาวอภิษา (แอนนา) นัยพัฒน์ (บุตร) ของผู้เขียน ที่ร่วมรับฟังและประเมินค่าโครงความคิด ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าในการเขียนและจัดทำต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้ อีกทั้งให้กำลังใจและทำภารกิจของครอบครัวในหลายประการแทนผู้เขียนมาด้วยความรัก ความเข้าใจและความเสียสละ เพียงเพื่อให้ผู้เขียนมีสมาธิและเวลาเขียนหนังสือเล่มนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้

แม้ว่าผู้เขียนจะได้พยายามนำเสนอเนื้อหาสาระของหนังสือ การวิจัยสถาบัน: เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ เล่มนี้ อย่างสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ณณวิทยา (หรือทฤษฎีความรู้) และวิธีวิทยาด้านการวิจัยสถาบันมีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง ผู้เขียนหวังว่าการอ่านหนังสือเล่มนี้จะ “จุดประกายความสนใจ” ของผู้อ่านให้ศึกษาประเด็นใหม่ ๆ เพื่อ “เติมเต็ม” ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยสถาบันให้ครบถ้วนสมบูรณ์และทันต่อสถานการณ์มากยิ่งขึ้น ส่วนข้อจำกัดและบกพร่องใด ๆ ที่ยังปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งพร้อมจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป

คำชี้แจง

ดังได้กล่าวไว้ในคำนำแล้วว่า เนื้อหาสาระหลักของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนออกแบบเขียนขึ้นโดยใช้สารสนเทศจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะจำเป็นสำหรับการทำวิจัยสถาบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ผู้เขียนทำวิจัยขึ้น โดยพบว่า เซวาน์ปัญญาด้าน (ก). การรู้/คิดต่อบริบทและประเด็นปัญหา การวิจัย (IQ: Context and question) (ข). การรู้/คิดทางเทคนิคและการวิเคราะห์ (IQ-Technique and analysis) รวมทั้ง (ค). ศีลธรรม (MQ) ผสมผสานเข้ากับแนวคิดของ Terenzini (1993) ที่เชื่อว่า การจะทำวิจัยสถาบันได้มาตรฐานคุณภาพ จะต้องมีความ “ภูมิปัญญาสถาบัน/องค์การ” (Institutional/organizational intelligence) หรือการมีความรู้ความคิดอย่าง “กว้างและลึก” เกี่ยวกับการดำเนินพันธกิจของสถาบัน/องค์การใด ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยประกอบด้วย (ก). ด้านบริบท (ข). ด้านประเด็นปัญหา และ (ค). ด้านเทคนิคและการวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้ เนื้อหาสาระหลักสามตอนแรกของหนังสือเล่มนี้ จึงมุ่งเน้นให้ผู้อ่านมีความรู้ความคิดอย่างกว้างขวางและลุ่มลึกในแต่ละด้านเหล่านี้ กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยตอนที่ 1: มโนทัศน์พื้นฐานของการวิจัยสถาบัน ติดตามด้วยตอนที่ 2: การออกแบบการวิจัยสถาบัน และตอนที่ 3: วิธีการวิจัยสถาบันและกรณีตัวอย่างของการออกแบบการวิจัยสถาบัน นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เพิ่มเนื้อหาในสาระตอนที่ 4: เทคนิคการเผยแพร่และการใช้สารสนเทศจากการวิจัยสถาบัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเสริมพลังความคิดเกี่ยวกับเทคนิคในการรายงานที่ช่วยเอื้อต่อการนำสารสนเทศจากการวิจัยสถาบันไปใช้ โดยเฉพาะการใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อพัฒนาสถาบัน ไปสู่ความเป็นเลิศ โดยในแต่ละตอนมีจุดมุ่งหมายของการเขียนและขอบเขตของเนื้อหาสาระที่น่าเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1: มโนทัศน์พื้นฐานของการวิจัยสถาบัน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระจำนวนห้าบท โดยเริ่มต้นจากบทที่ 1: ประวัติ ฐานคิดทฤษฎีและการปฏิบัติของการวิจัยสถาบัน ติดตามด้วยบทที่ 2: บริบทด้านโครงสร้างของสถาบัน จากนั้นกล่าวถึงบทที่ 3: บริบทด้านทรัพยากรมนุษย์ของสถาบัน และบทที่ 4: บริบทด้านการเมืองของสถาบัน และจบลงด้วยบทที่ 5: บริบทด้านสัญลักษณ์ของสถาบัน ภายหลังจากศึกษาเนื้อหาสาระในตอนต้น 1 จบลงด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ใช้พลังปัญญาคิดเชิงวิพากษ์) แล้วผู้เขียนคาดหวังว่าผู้อ่านจะเกิด “ภูมิปัญญาด้านบริบท” กล่าวคือ มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี หลักการและบริบทของสถาบัน รวมทั้งจริยธรรม/จรรยาบรรณของการทำวิจัยสถาบัน ซึ่งถือเป็นฐานการรู้/คิดสำคัญจุดตั้ง “กุญแจดอกแรก” ที่ช่วยไขไปสู่การมี “ภูมิปัญญาด้านประเด็นปัญหา” (ความรู้ความสามารถตั้งโจทย์หรือกำหนดประเด็นปัญหา/คำถามการวิจัยได้ชัดเจน น่าสนใจ เหมาะสม และเป็นไปได้ในแง่การนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร) และ “ภูมิปัญญาด้านเทคนิคและการวิเคราะห์” (ความรู้ความสามารถในการออกแบบการวิจัยเพื่อสืบค้นหาคำตอบของโจทย์การวิจัย) ในการศึกษาเนื้อหาสาระในตอนต้นที่ 2 และตอนที่ 3 ตามลำดับ ต่อไป

ตอนที่ 2: การออกแบบการวิจัยสถาบัน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญจำนวนสามบท ได้แก่ **บทที่ 6:** การกำหนดกรอบแนวคิด/ทฤษฎีสำหรับการวิจัยสถาบัน **บทที่ 7:** การออกแบบการวิจัยสถาบัน และ**บทที่ 8:** การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน ภายหลังจากจบการศึกษาเนื้อหาสาระเหล่านี้แล้ว ผู้เขียนคาดหวังว่าผู้อ่านจะมีความรู้ความเข้าใจและความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการวิจัยสถาบัน ตามแนวทางเชิงปริมาณ แนวทางเชิงคุณภาพ และแนวทางเชิงผสมผสานวิธีการ โดยครอบคลุมห้า ส่วนประกอบหลัก ได้แก่ (ก). เป้าหมาย/จุดมุ่งหมาย (ข). กรอบแนวคิด/ทฤษฎี (ค). คำถามการวิจัย/ สมมติฐานการวิจัย (ง). แบบการวิจัย/วิธีการวิจัย และ (จ). ความถูกต้องเชื่อถือได้ ซึ่งส่วนประกอบหลัก ทั้งห้าประการนี้เชื่อมโยงถึงกันในเชิงโครงสร้างและมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การออกแบบ ส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่วนประกอบอื่น ๆ ด้วย ผู้เขียนเชื่อว่าการ ออกแบบห้าส่วนประกอบนี้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์ตามฐานคติความเชื่อเชิงปรัชญาและ หลักการ ภายใต้อะบوابทศน์เบื้องหลังแนวทางการวิจัยที่นำมาใช้ออกแบบการวิจัย จะทำให้การพัฒนา ข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบันที่ได้มาตรฐานคุณภาพตามหลักวิชาการกระทำได้ง่ายขึ้น

ตอนที่ 3: วิธีการวิจัยสถาบันและกรณีตัวอย่างของการออกแบบการวิจัยสถาบัน มีเนื้อหา สาระสำคัญจำนวนหกบท ได้แก่ **บทที่ 9:** วิธีการวิจัยสถาบันเชิงทดลองและกึ่งทดลอง **บทที่ 10:** วิธีการ วิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์ **บทที่ 11:** วิธีการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ **บทที่ 12:** วิธีการวิจัยสถาบันเชิง ประเมิน **บทที่ 13:** วิธีการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ และ**บทที่ 14:** วิธีการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ ภายหลังจากศึกษาเนื้อหาสาระหลักและตัวอย่างการออกแบบการวิจัยในตอนท้ายแต่ละบทอย่างดีแล้ว ผู้เขียนมุ่งหวังว่าผู้อ่านจะมีความรู้และความคิดเชิงประยุกต์ในการเลือกวิธีการวิจัยที่ช่วยให้เข้าถึงหรือได้ ความรู้ความจริงเพื่อตอบคำถามการวิจัยสถาบัน ได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ การมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐาน รวมทั้งเทคนิคการรวบรวม วิเคราะห์และตีความหมายผลการวิเคราะห์ของ แต่ละวิธีการวิจัยตามแนวทางเชิงปริมาณ แนวทางเชิงคุณภาพ หรือแนวทางเชิงผสมผสานวิธีการ จะช่วย ให้มี “ภูมิปัญญาด้านเทคนิคและการวิเคราะห์” ทำให้มีความรู้ความสามารถตัดสินใจเลือกใช้วิธีการวิจัย ในการวางแผนและออกแบบ รวมทั้งดำเนินการวิจัยสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตอนที่ 4: เทคนิคการเผยแพร่และการใช้สารสนเทศจากการวิจัยสถาบัน เป็นตอนสุดท้ายของ หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระหลักจำนวนสองบท ได้แก่ **บทที่ 15:** การรายงานและรายงานการวิจัยสถาบัน ที่มีประสิทธิผล และ**บทที่ 16:** กรณีตัวอย่างการวิจัยสถาบันและการนำไปใช้ จุดมุ่งหมายของการเขียน ในตอนสุดท้ายนี้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจ และความคิดสร้างสรรค์ในการรายงานและทำ รายงานการวิจัยสถาบัน รวมทั้งมีโอกาสดทวนความรู้จากการได้ศึกษาเนื้อหาสาระทั้ง 16 บท และเพิ่ม ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยสถาบันและเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันในรูปแบบของบทความตีพิมพ์ลง วารสารวิจัยในภาพสรุปรวม ผ่านกรณีตัวอย่างการวิจัยสถาบันจำนวนสองเรื่องที่อยู่ในบทสุดท้าย

(สารบัญสรุป)

	หน้า
คำนิยม	ก
คำนำ	ข
คำชี้แจง	ฉ
สารบัญสรุป	ช
สารบัญเนื้อหา	ญ
สารบัญตาราง	ป
สารบัญแผนภาพ	ฝ
ตอนที่ 1 มโนทัศน์พื้นฐานของการวิจัยสถาบัน	1-220
บทที่ 1 ประวัติ ฐานคิดทฤษฎีและการปฏิบัติของการวิจัยสถาบัน	1
บทที่ 2 บริบทด้านโครงสร้างของสถาบัน	41
บทที่ 3 บริบทด้านทรัพยากรมนุษย์ของสถาบัน	85
บทที่ 4 บริบทด้านการเมืองของสถาบัน	131
บทที่ 5 บริบทด้านสัญลักษณ์ของสถาบัน	177
ตอนที่ 2 การออกแบบการวิจัยสถาบัน	221-330
บทที่ 6 การกำหนดกรอบแนวคิด/ทฤษฎีสำหรับการวิจัยสถาบัน	221
บทที่ 7 การออกแบบการวิจัยสถาบัน	255
บทที่ 8 การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	289
ตอนที่ 3 วิธีการวิจัยสถาบันและกรณีตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบัน	331-680
บทที่ 9 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงทดลองและกึ่งทดลอง	331
บทที่ 10 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	389
บทที่ 11 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	453
บทที่ 12 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	509
บทที่ 13 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	579
บทที่ 14 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	631

สารบัญสรุป (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 เทคนิคการเผยแพร่และการใช้สารสนเทศจากการวิจัยสถาบัน	681-748
บทที่ 15 การรายงานและรายงานการวิจัยสถาบันที่มีประสิทธิผล	681
บทที่ 16 กรณีตัวอย่างการวิจัยสถาบันและการนำไปใช้	717
บรรณานุกรม	749
ดัชนีค้นคำ	771
ประวัติผู้เขียน	779

"คำทับเพื่อการค้าปลีกและอ่านออนไลน์"

สารบัญเนื้อหา

	หน้า
คำนิยม	ก
คำนำ	ข
คำชี้แจง	ฉ
สารบัญสรุป	ช
สารบัญเนื้อหา	ญ
สารบัญตาราง	ป
สารบัญแผนภาพ	ฝ
ตอนที่ 1 มโนทัศน์พื้นฐานของการวิจัยสถาบัน	1-220
บทที่ 1 ประวัติ ฐานคิดทฤษฎีและการปฏิบัติของการวิจัยสถาบัน	1
ประวัติของการวิจัยสถาบัน	2
วิวัฒนาการและความเป็นมา: กรณีศึกษาการวิจัยสถาบันในสหรัฐอเมริกา	2
วิวัฒนาการและความเป็นมา: กรณีศึกษาการวิจัยสถาบันในประเทศไทย	9
ความหมาย ลักษณะและความสำคัญของการวิจัยสถาบัน	16
ความหมายของการวิจัยสถาบัน	16
ลักษณะ/ประเภทของการวิจัยสถาบัน	17
ความสำคัญของการวิจัยสถาบัน	21
ฐานคิดเชิงปรัชญาและแนวคิดทฤษฎีของการวิจัยสถาบัน	26
ฐานคิดเชิงปรัชญาของการวิจัยสถาบัน	27
วิธีวิทยาและวิธีการวิจัยสถาบัน	29
จรรยาบรรณการวิจัยสถาบัน	33
สมรรถนะจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานวิจัยสถาบัน	37
ข้อสรุปท้ายบท	39
บทที่ 2 บริบทด้านโครงสร้างของสถาบัน	41
จุดกำเนิดของแนวคิดทฤษฎีตามกรอบโครงสร้าง	42
ฐานคิดและลักษณะขององค์การ	42

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ฐานคติของกรอบโครงสร้าง	42
ลักษณะของสถาบันตามกรอบโครงสร้าง	43
มิติเชิงโครงสร้าง	44
ลักษณะของสถาบันตามกรอบโครงสร้าง	
มิติเชิงโครงสร้าง	
มิติเชิงบริบท	52
รูปแบบและกลไกเชิงระบบการเชื่อมประสานของสถาบัน	54
กรอบแนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างขององค์การ	65
การรื้อปรับโครงสร้างและระบบการดำเนินงานหลักขององค์การ	73
มโนทัศน์พื้นฐานและความหมาย	74
เหตุผลการรื้อปรับโครงสร้าง	77
หลักการของการรื้อปรับโครงสร้างและระบบการดำเนินงาน	79
ภาวะผู้นำตามกรอบโครงสร้าง	81
ข้อดีและข้อจำกัดของกรอบโครงสร้าง	82
ข้อสรุปท้ายบท	83
บทที่ 3 บริบทด้านทรัพยากรมนุษย์ของสถาบัน	85
จุดกำเนิดของแนวคิดทฤษฎีตามกรอบทรัพยากรมนุษย์	86
ฐานคติและลักษณะขององค์การ	87
ฐานคติของกรอบทรัพยากรมนุษย์	87
ลักษณะขององค์การตามกรอบทรัพยากรมนุษย์	88
ทฤษฎีเนื้อหาและกระบวนการของแรงจูงใจ	88
ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลและองค์การ	97
การบริหารและการจัดการทรัพยากรมนุษย์	100
กระบวนการการบริหารทรัพยากรมนุษย์	100

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
การวางแผนทรัพยากรมนุษย์	101
การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรใหม่	102
การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร	104
การประเมินผลการปฏิบัติงาน	108
การจ่ายค่าตอบแทนและให้สวัสดิการ/ผลประโยชน์แก่ผู้อื่นๆ	114
การปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	117
ภาวะผู้นำตามกรอบทรัพยากรมนุษย์	127
ข้อดีและข้อจำกัดของกรอบทรัพยากรมนุษย์	129
ข้อสรุปท้ายบท	130
บทที่ 4 บริบทด้านการเมืองของสถาบัน	131
จุดกำเนิดของแนวคิดทฤษฎีตามกรอบการเมือง	132
ฐานคติและลักษณะขององค์การ	133
ฐานคติของกรอบการเมือง	133
ลักษณะขององค์การตามกรอบการเมือง	134
กรอบแนวคิดและทฤษฎีการเมืองขององค์การ	144
ทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม	145
ทฤษฎีเชิงพฤติกรรมนิยม	150
ปัจจัยกระตุ้นพฤติกรรมทางการเมืองในองค์การ	154
แนวคิดเชิงทฤษฎีวิพากษ์	158
มิติทางการบริหารจัดการ	163
ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลตามกรอบการเมือง	172
ข้อดีและข้อจำกัดของกรอบการเมือง	174
ข้อสรุปท้ายบท	175
บทที่ 5 บริบทด้านสัญลักษณ์ของสถาบัน	177
จุดกำเนิดของแนวคิดทฤษฎีตามกรอบสัญลักษณ์	178
ฐานคติความเชื่อเกี่ยวกับองค์การทางการศึกษา	179

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
ลักษณะขององค์การทางการศึกษา	180
มิติทางสัญลักษณ์และวัฒนธรรม	180
ตำนาน วิสัยทัศน์และค่านิยม	181
วีรบุรุษ วีรสตรีและนักบวชที่เลื่อมใสศรัทธา	183
เรื่องเล่าและเทพนิยาย	185
พิธีกรรมและงานพิธี	186
อุปมาอุปไมย เรื่องขบขันและการแสดง	187
วัฒนธรรมองค์การในสถาบันการศึกษา	189
ความหมายของวัฒนธรรม	189
ลักษณะของวัฒนธรรมองค์การ	190
ทฤษฎีวิวัฒนาการองค์การ	192
มิติทางการบริหารจัดการสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมองค์การ	198
โครงสร้างและกระบวนการขององค์ประกอบภายใต้กรอบสัญลักษณ์	198
มิติทางการบริหารจัดการสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม	206
แนวคิดและหลักการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การ	207
กระบวนการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม	209
ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลตามกรอบสัญลักษณ์	215
ข้อดีและข้อจำกัดของกรอบสัญลักษณ์	217
ข้อสรุปท้ายบท	219
ตอนที่ 2	221-330
บทที่ 6	
การกำหนดกรอบแนวคิด/ทฤษฎีสำหรับการวิจัยสถาบัน	221
ความหมายและความสำคัญของกรอบแนวคิด/ทฤษฎี	222
ความหมายของกรอบแนวคิด/ทฤษฎี	222
ความสำคัญของกรอบแนวคิด/ทฤษฎี	223
ประเภทและลักษณะของกรอบแนวคิด/ทฤษฎี	229
กรอบแนวคิด/ทฤษฎี ความแปรปรวน	229

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 (ต่อ)	
กรอบแนวคิด/ทฤษฎี กระบวนการ	231
กรอบแนวคิด/ทฤษฎี ผสมผสานแนวทางการวิจัย	233
การเลือกและบูรณาการทฤษฎีขององค์การเป็นกรอบแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัย สถาบัน	236
การพัฒนากรอบแนวคิด/ทฤษฎี ในการวิจัยสถาบัน	239
แหล่งที่มาของการพัฒนากรอบแนวคิด/ทฤษฎีในการวิจัยสถาบัน	240
แนวทางการสร้างและพัฒนากรอบแนวคิด/ทฤษฎีในการวิจัยสถาบัน	246
ข้อสรุปท้ายบท	252
บทที่ 7 การออกแบบการวิจัยสถาบัน	255
ความหมายและความสำคัญของการออกแบบการวิจัยสถาบัน	256
แนวคิดพื้นฐานของการออกแบบการวิจัยสถาบัน	257
ส่วนประกอบหลักของการออกแบบการวิจัย	257
กระบวนการและแนวทางการออกแบบการวิจัยสถาบัน	263
ขั้นเตรียมการ	264
ขั้นดำเนินการออกแบบ	266
การเลือกแบบการวิจัย	272
การเลือกวิธีการวิจัย	275
การเชื่อมโยงระหว่างคำถามการวิจัย แบบการวิจัย/วิธีการวิจัยและความถูกต้อง เชื่อถือได้	284
ข้อสรุปท้ายบท	287
บทที่ 8 การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	289
ความหมาย หลักการและความสำคัญของข้อเสนอโครงการวิจัย สถาบัน	290
ความหมายของข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	290
หลักการของข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	290
ความสำคัญของข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	293
รูปแบบ โครงสร้างส่วนประกอบของข้อเสนอโครงการวิจัย	294

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 8 (ต่อ)	
ชื่อเรื่องข้อเสนอโครงการวิจัย	297
บทคัดย่อ	298
ความนำ	298
กรอบแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัย	300
จุดมุ่งหมายการวิจัย	302
ประเด็นคำถาม และ/หรือสมมติฐานการวิจัย	303
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	308
ขอบเขตของการวิจัย	309
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	311
การเขียนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	312
วิธีการวิจัย	315
แบบการวิจัย	316
แหล่งข้อมูลและการเลือกตัวอย่าง	317
การรวบรวมข้อมูล	319
การวิเคราะห์ข้อมูล	321
ความถูกต้องเชื่อถือได้	322
บทสรุปและความเกี่ยวพัน โดยนัยสำคัญจากการวิจัย	324
เอกสารอ้างอิง	324
ภาคผนวก	325
แผนเวลาและงบประมาณสำหรับดำเนินงานการวิจัย	325
การประเมินคุณภาพของข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน	326
ข้อสรุปท้ายบท	330
ตอนที่ 3	331-680
บทที่ 9	
วิธีการวิจัยสถาบันเชิงทดลองและกึ่งทดลอง	331
แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยสถาบันเชิงทดลอง/กึ่งทดลอง	332
ความโดดเด่นเฉพาะของการวิจัยสถาบันเชิงทดลอง/กึ่งทดลอง	332

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 9 (ต่อ)	
พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงทดลอง	333
ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงทดลอง	334
ความหมายและประเภทของแบบทดลองและแบบกึ่งทดลอง	344
ความหมายของแบบทดลองและแบบกึ่งทดลอง	344
ประเภทของแบบทดลองและแบบกึ่งทดลอง	344
แบบระหว่างผู้รับสิ่งทดลอง	345
แบบภายในผู้รับสิ่งทดลอง	361
ขั้นตอนการออกแบบการวิจัยด้วยวิธีการทดลอง/กึ่งทดลอง	373
ตัดสินใจออกแบบการวิจัยด้วยวิธีการทดลอง/กึ่งทดลอง	373
ตั้งสมมติฐาน	374
เลือกหน่วยตัวอย่างรับสิ่งทดลอง	375
เลือกสิ่งทดลอง	376
เลือกแบบทดลอง/กึ่งทดลองและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	377
ประเมินคุณภาพการออกแบบการวิจัยด้วยวิธีการทดลอง/กึ่งทดลอง	377
ข้อสรุปท้ายบท	378
ตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงทดลองและกึ่งทดลอง	379
บทที่ 10 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	389
แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	390
ความโดดเด่นเฉพาะตัวของ การวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	390
พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	391
ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	391
ความหมาย ลักษณะและประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	432
ความหมาย ลักษณะของการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	432
ประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	434
การวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์เพื่อการอธิบาย	434
การวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์เพื่อการพยากรณ์	434

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 10 (ต่อ)	
ขั้นตอนการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	436
การกำหนดหัวข้อปัญหาและคำถามการวิจัย	436
การเลือกตัวอย่าง	437
การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน	438
การวิเคราะห์และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	439
ประเมินความถูกต้องและความเชื่อถือได้	441
ข้อสรุปท้ายบท	442
ตัวอย่างการวิจัยสถาบันเชิงสหสัมพันธ์	444
บทที่ 11 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	453
แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	454
ความโดดเด่นเฉพาะของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	454
พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	455
ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	456
ความหมาย ลักษณะและประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	462
ความหมายของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	462
ประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	464
การวิจัยสถาบันเชิงสำรวจระยะยาว	464
การวิจัยสถาบันเชิงสำรวจภาคตัดขวาง	465
กระบวนการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	467
นิยามปัญหาและตั้งคำถามการวิจัย	467
กำหนดประชากรเป้าหมาย	469
เลือกแบบวิธีรวบรวมข้อมูล	470
เลือกตัวอย่างทำการสำรวจ	476
พัฒนาเครื่องมือ/วิธีการรวบรวมข้อมูล	491
พัฒนาทักษะของผู้สัมภาษณ์	495
ประเมินความถูกต้องและความเชื่อถือได้	496

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

บทที่	หัวข้อ	หน้า
บทที่ 11 (ต่อ)	รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	498
	เขียนรายงานการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	499
	ข้อสรุปท้ายบท	500
	ตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงสำรวจ	501
บทที่ 12	วิธีการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	509
	แนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	510
	ความโดดเด่นเฉพาะตัวของ การวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	510
	พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	511
	ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	511
	ความหมายและประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	515
	ความหมายของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	515
	ประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	518
	การแบ่งประเภทตามบทบาทการใช้ผลการวิจัย	518
	การแบ่งประเภทตามลักษณะสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย	520
	การแบ่งประเภทตามลักษณะจุดเน้นของคำถามการวิจัย	523
	ตัวแบบหรือแนวดำเนินการประเมินที่ใช้ออกแบบทำการวิจัยสถาบัน	526
	แบบการทดลองและกึ่งการทดลอง	529
	แบบอิงวัตถุประสงค์	531
	แบบมุ่งเน้นผู้บริโภคร	533
	ตัวแบบ CIPP	536
	แบบเน้นการใช้ประโยชน์	539
แบบการศึกษาเฉพาะกรณี	541	
แบบเน้นการตอบสนอง	544	
แบบสรรค์สร้างความรู้เพื่อตัดสินใจคุณค่าด้วยตนเอง	546	
ขั้นตอนการออกแบบและดำเนินการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	550	
ระบุเหตุผลความจำเป็นในการทำวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	550	

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 12 (ต่อ)	
กำหนดขอบเขตและวิเคราะห์บริบทการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	553
กำหนดคำถามการวิจัยสถาบันเชิงประเมินและเกณฑ์/มาตรฐานการตัดสิน	559
วางแผนดำเนินการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	562
ระบุแหล่งข้อมูลหลักฐาน	562
กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน	563
กำหนดวิธีการจัดระบบ วิเคราะห์และตีความหมายของข้อมูลหลักฐาน	563
กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการรายงานผลการวิจัย	563
แนวทางดำเนินการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	564
การวิจัยสถาบันเชิงประเมินความต้องการจำเป็น	564
การวิจัยสถาบันเชิงประเมินกระบวนการดำเนินงาน	565
การวิจัยสถาบันเชิงประเมินผลลัพธ์และประสิทธิภาพ	566
ข้อสรุปท้ายบท	569
ตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	570
บทที่ 13 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	579
แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	580
ความโดดเด่นเฉพาะของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	580
พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	581
ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	581
ความหมายและรูปแบบของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	583
รูปแบบของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	583
การศึกษาจากข้อมูลเรื่องเล่า	584
การวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา	584
การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา	584
การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก	585
การศึกษาเฉพาะกรณี	586
ขั้นตอนการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	586

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

บทที่		หน้า
บทที่ 13	(ต่อ)	
๑๓๐	การกำหนดหัวข้อปัญหาการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	587
๑๓๑	การระดมมุ่งหมายการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	588
๑๓๒	การกำหนดคำถามการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	589
๑๓๓	การศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเชิงคุณภาพ	594
๑๓๔	การเลือกและกำหนดขนาดตัวอย่างการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	595
๑๓๕	เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	596
๑๓๖	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	599
๑๓๗	ความถูกต้องเชื่อถือได้ของการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	600
๑๓๘	วิธีการเชิงคุณภาพที่นิยมใช้ในการวิจัยสถาบัน	604
๑๓๙	การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม	604
๑๔๐	การศึกษาเฉพาะกรณี	605
๑๔๑	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	607
๑๔๒	การประชุมระดมพลังสมอง	608
๑๔๓	การวิจัยเชิงอนาคต	610
๑๔๔	การมองย้อนจากอนาคต	610
๑๔๕	การวิเคราะห์แบบกระจกมองย้อนหลัง	610
๑๔๖	การวิเคราะห์ส่วนประกอบ	611
๑๔๗	การวิเคราะห์แนวโน้มเชิงคุณภาพ	612
๑๔๘	การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์ต่อเนื่อง	612
๑๔๙	การสร้างภาพอนาคต	614
๑๕๐	กงล้ออนาคต	615
๑๕๑	การประชุมปฏิบัติการอนาคต	617
๑๕๒	เทคนิคเดลฟาย	617
๑๕๓	เทคนิคการวิจัยแบบ EFR	618

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 13 (ต่อ)	
เทคนิคการวิจัยแบบ EDR	619
ข้อสรุปท้ายบท	622
ตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	623
บทที่ 14 วิธีการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	631
แนวคิดทฤษฎี หลักการและความสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	632
ความโดดเด่นเฉพาะตัวของสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	632
พื้นที่ทำวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	634
ลักษณะสำคัญของการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	634
ความหมายและประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	635
ประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	636
แบบอธิบายตามกาลเวลา	637
แบบสำรวจตามกาลเวลา	637
แบบสามเส้าพร้อมกาลเวลา	638
แบบสนับสนุนภายในพร้อมกาลเวลา	639
ขั้นตอนการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	640
ขั้นตอนการวิจัยสถาบันเชิงผสมผสานวิธีการ	654
ประเมินความเหมาะสมของการออกแบบเชิงผสมผสาน	655
ประเมินและระบุเหตุผลการใช้วิธีการผสมผสานในการวิจัย	656
กำหนดแบบการวิจัยเชิงผสมผสานและออกแบบกลุ่มตัวอย่าง	656
การเก็บรวบรวมข้อมูล	657
การวิเคราะห์ข้อมูล	657
การตรวจสอบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	658
การตีความอย่างต่อเนื่องและสรุปผลการวิจัย	658

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 14 (ต่อ)	
เขียนรายงานผลการวิจัย	659
ข้อสรุปท้ายบท	669
ตัวอย่างการออกแบบการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	671
ตอนที่ 4	
เทคนิคการเผยแพร่และการใช้สารสนเทศจากการวิจัยสถาบัน	681-748
บทที่ 15	
การรายงานและรายงานการวิจัยสถาบันที่มีประสิทธิภาพ	681
กระบวนการรายงานการวิจัยสถาบัน	682
การเตรียมการรายงานการวิจัยสถาบัน	682
การกำหนดกลุ่มผู้รับสารหลักและรองของการรายงานวิจัยสถาบัน	683
การจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้รับสารและลักษณะของสารสนเทศที่รายงาน	686
จุดมุ่งหมายของการรายงานการวิจัยสถาบัน	687
ประเภทของรายงานการวิจัยสถาบัน	689
รายงานฉบับสมบูรณ์หรือรายงานขั้นสุดท้าย	691
รายงานขั้นต้นและขั้นกลาง	691
การบันทึกรายงาน	692
รายงานเสนอแนะเร่งด่วน	693
รายงานระบุจุดเน้นสำคัญ	693
รายงานบนเว็บหรืออุปกรณ์เคลื่อนที่	694
รายงานสรุปรวมหน้าเดียว	694
การนำเสนอ	696
ปัจจัยสำคัญในการวางแผนเตรียมการรายงานการวิจัย	696
ความถูกต้องแม่นยำและความเชื่อถือได้	696
การง่ายต่อการเข้าถึงและความเข้าใจของผู้รับสาร	696
ความเหมาะสมของเวลาการนำเสนอรายงาน	698
การจูงใจให้มีการติดตามรับสาร	700
การรายงานด้วยจิตสำนึกทางจริยธรรม	702

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 15 (ต่อ)	
การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบรายงานการวิจัย	703
การลงมือรายงานการวิจัยสถาบัน	704
การนำเสนอรายงานวิจัยด้วยวาจาที่มีประสิทธิภาพ	709
การประเมินความมีประสิทธิภาพผลของรายงานการวิจัยสถาบัน	714
ข้อสรุปท้ายบท	715
บทที่ 16 กรณีตัวอย่างการวิจัยสถาบันและการนำไปใช้	717
ที่มาของปัญหาและการทำวิจัยสถาบัน	717
กรณีตัวอย่างการวิจัยสถาบัน	719
เรื่องที่ 1: การรื้อปรับโครงสร้างองค์กรและระบบการบริหารจัดการศึกษารูปแบบใหม่โดยใช้ผลการวิจัยสถาบัน: กรณีศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	719
เรื่องที่ 2: การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร	733
การนำเสนอสารสนเทศจากผลการวิจัยสถาบัน ไปใช้	745
การนำการวิจัยสถาบันเรื่องที่ 1 ไปใช้ประโยชน์	746
การนำการวิจัยสถาบันเรื่องที่ 2 ไปใช้ประโยชน์	747
ข้อสรุปท้ายบท	747
บรรณานุกรม	749
ดัชนีค้นคำ	771
ประวัติผู้เขียน	779

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 ประเด็นเปรียบเทียบระหว่างวิธีวิทยาการวิจัยตามฐานคติเชิงปรัชญาของ สามกระบวนทัศน์	32
2.1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง กลไกการเชื่อม ประสานและการมอบอำนาจในการตัดสินใจแยกตามลักษณะเด่น เชิงโครงสร้างขององค์การเจ็ดยุค	63
5.1 ลักษณะทางวัฒนธรรมขององค์การตามทฤษฎี Z	195
5.2 กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง	210
6.1 เงื่อนไขเอื้ออำนวยการนำทฤษฎีขององค์การตามสี่กรอบหลักไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	237
6.2 กระบวนการดำเนินงานขององค์การจากการตีความด้วยกรอบทฤษฎีหลัก ทั้งสี่แบบ	239
7.1 แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและเชิงผสมผสานวิธีการ	257
7.2 วิธีการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ	282
7.3 วิธีการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ	284
7.4 ตารางช่วยกำหนดรายละเอียดส่วนประกอบหลักของการออกแบบการวิจัย สถาบันให้เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ	285
8.1 ประเด็นพิจารณาคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบันที่ใช้แนวทางเชิง ปริมาณ	327
8.2 ประเด็นพิจารณาคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบันที่ใช้แนวทางเชิง คุณภาพ	328
8.3 ประเด็นพิจารณาคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบันที่ใช้แนวทาง ผสมผสานวิธีการ	329
10.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($n = 15$)	393
10.2 เมตริกซ์สหสัมพันธ์สำหรับตัวแปรห้าตัวที่ศึกษาวิจัย	395
10.3 แสดงวิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามระดับมาตราการ วัดค่าคะแนน	398

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10.4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลคงที่และอิทธิพลสุ่มของตัวแปรพยากรณ์สองระดับ (2HLM)	421
10.5 ผลวิเคราะห์การเทียบขนานและค่าร้อยละความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้	423
10.6 ตัวอย่างแผนแบบหรือผังแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง	439
11.1 ความแตกต่างระหว่างลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจแต่ละประเภทตามแผนแบบของการวิจัย	466
11.2 ขนาดตัวอย่างที่พอเพียงสำหรับสุ่มมาจากระชากรหลายขนาดภายใต้สามช่วงขอบเขตความคลาดเคลื่อน ณ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95	491
12.1 แบบลักษณะตามการจัดกลุ่มประเภทของการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	526
12.2 ความเกี่ยวพันระหว่างการวิจัยเชิงประเมินตามตัวแบบ CIPP กับ บทบาทการประเมินด้านการติดตามความก้าวหน้าและด้านตัดสินผลสรุปรวม	537
14.1 แสดงการเปรียบเทียบการเขียนจุดมุ่งหมายและคำถามการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีการ	663
16.1 ค่าสถิติพื้นฐานสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นต้องมีในอนาคต (I) ที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D)	738
16.2 ผลวิเคราะห์การเทียบขนานและค่าร้อยละความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้	738
16.3 คำนวณน้ำหนักของชุดตัวแปร (หรือข้อความบ่งชี้สมรรถนะการทำวิจัยสถาบัน) ของแต่ละองค์ประกอบ	740

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า	
1.1	ดวงดาวส่องประกายบอบบพาท้าด้านหลักของการวิจัยสถาบัน	26
1.2	กระบวนทัศน์หลักที่ให้แนวทางการแสวงหา/สรรค์สร้างความรู้ความ จริง	30
2.1	การแบ่งโครงสร้างองค์การตามหน้าที่/ความเชี่ยวชาญเป็นฐาน	45
2.2	การแบ่งโครงสร้างองค์การตามตามผลผลิต/การให้บริการ	45
2.3	การแบ่งโครงสร้างองค์การตามผลผลิต/การให้บริการ	46
2.4	การแบ่งโครงสร้างองค์การแบบเมตริกซ์	47
2.5	โครงสร้างองค์การแบบเมตริกซ์ (มีการเชื่อมโยงทั่วทั้งหน่วยงานจัดแบ่ง ตามหน้าที่และหน่วยงานจัดแบ่งตามผลผลิต) ที่เน้นสายสั่งการจาก หน่วยงานตามหน้าที่เป็นหลัก	49
2.6	การแบ่งโครงสร้างองค์การแบบเครือข่าย	49
2.7	องค์ประกอบเชิงโครงสร้างขององค์การ ตามแนวคิดของ Mintzberg	56
2.8	กลไกเชื่อมประสานองค์ประกอบ โครงสร้างขององค์การ	58
2.9	องค์ประกอบเชิงโครงสร้างขององค์การเจ็ดรูปแบบมาตรฐานตาม แนวคิดของ Mintzberg (Mintzberg's Seven Structural Configurations)	62
2.10	รูปแบบโครงสร้างขององค์การภายใต้ความซับซ้อนและการ เปลี่ยนแปลง	64
2.11	ประสิทธิผลขององค์การตามแนวคิดและรูปแบบทฤษฎีระบบ	69
2.12	ประสิทธิผลขององค์การตามแนวคิดและรูปแบบเน้นมุมมองสมดุล	72
3.1	ลำดับขั้นความต้องการจำเป็นของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow	90
3.2	ทฤษฎีปัจจัยสองประการของแรงจูงใจ	91
3.3	ทฤษฎี ERG ภายใต้หลักการ "คับข้องใจ-ถดถอย/พึงพอใจ-ก้าวหน้า"	92
3.4	ทฤษฎีความคาดหวังของแรงจูงใจ	96
3.5	การจำแนกความต้องการจำเป็นระหว่างสี่ทฤษฎีที่เน้นเนื้อหาของแรงจูงใจ	97
3.6	การเชื่อมโยงระหว่างระบบการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร	104
3.7	กระบวนกรเชิงระบบการบริหารจัดการผลการปฏิบัติงาน	120

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ	หน้า
3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงสนับสนุนและข้อเท็จจริงจากการสืบสวน	125
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองและหน้าที่ของระบบการเมือง	148
4.2 กรอบแนวคิดเชิงพฤติกรรมนิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	157
4.3 วัฏจักรกระบวนการวิเคราะห์ห้วิกฤติปัญหาด้วยวิภาษวิธี	160
4.4 แผนที่การเมืองแสดงการต่อสู้ทางความคิดอย่างรุนแรงระหว่างบุคคลสองฝ่าย	166
4.5 แสดงเครือข่ายเชื่อมสัมพันธ์ทางสังคมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ	168
5.1 ตัวอย่างสัญลักษณ์ของสถาบันการสาธารณสุขและการศึกษา	184
5.2 ระดับของวัฒนธรรมองค์การ	192
6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวคิด รูปแบบการวิจัย-แบบการวิจัย และวิธีการวิจัย	227
6.2 กรอบแนวคิด/ทฤษฎีความแปรปรวนเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดรูปแบบโครงสร้างองค์การของสำนักงานวิจัยสถาบันที่มีประสิทธิผล	230
6.3 กรอบแนวคิด/ทฤษฎี กระบวนการดำเนินงานหรือปรับ โครงสร้างและระบบการบริหารจัดการของสำนักงานวิจัยสถาบันที่มีประสิทธิผล	233
6.4 กรอบแนวคิด/ทฤษฎี ความแปรปรวนแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและทฤษฎีกระบวนการดำเนิน ไปของพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากการเป็นสมาชิกขององค์การ	235
6.5 กรอบแนวคิด/ทฤษฎี การยอมรับและใช้นวัตกรรมการเรียนรู้	249
6.6 กรอบแนวคิด/ทฤษฎี การปรับ โครงสร้างและกระบวนการดำเนินงานหลักใหม่	250
7.1 ส่วนประกอบหลักของการออกแบบการวิจัย	261
8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบการวิจัยและคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอโครงการวิจัย	295

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ	การคำ	หน้า
8.2	ความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบการวิจัยและโครงสร้างข้อเสนอโครงการวิจัย	296
9.1	แผนผังแสดงกระบวนการพื้นฐานการออกแบบการวิจัยสถาบัน โดยให้วิธีการทดลอง	339
9.2	ลักษณะแบบระหว่างสิ่งรับทดลองที่เป็นแบบทดลองแท้จริง	346
9.3	ลักษณะแบบระหว่างสิ่งรับทดลองที่เป็นแบบกึ่งทดลอง	349
9.4	ลักษณะแบบระหว่างสิ่งรับทดลองที่เป็นแบบแฟคทอเรียลที่มีการสุ่มเข้ากลุ่มวิจัย	354
9.5	ลักษณะแบบระหว่างสิ่งรับทดลองที่เป็นแบบแฟคทอเรียลที่ไม่สุ่มเข้ากลุ่มวิจัย	354
9.6	ลักษณะของแผนแบบทดลองแบบ 2x2 แฟคทอเรียล	355
9.6(ก)	กรณีไม่มีอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรกำกับ	356
9.6(ข)	กรณีมีอิทธิพลร่วมระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรกำกับ	357
9.7	อิทธิพลร่วมในแบบทดลอง 2×3 แฟคทอเรียล	360
9.8	ลักษณะแบบภายในผู้รับสิ่งรับทดลองแบบวัดซ้ำครั้งเดียวและแบบวัดซ้ำหลายครั้ง	362
9.9	ลักษณะแบบอนุกรมเวลาแทรกและแบบอนุกรมเวลาสมมูลกลุ่มเดียว	366
9.10	ลักษณะแบบผู้รับการทดลองรายเดียวแบบ A-B และแบบ A-B-A	369
10.1	การลงจุดการกระจายของคะแนน	393
10.2	แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวในรูปแบบต่าง ๆ	396
10.3	เส้นถดถอยอย่างง่าย (พยากรณ์เมื่อ $X = 4.30$; $Y = 3.66$)	402
10.4	(ก) ความแปรปรวนร่วมสำหรับสหสัมพันธ์สองตัวแปร (ข) และ (ค) ความแปรปรวนร่วมสำหรับสหสัมพันธ์บางส่วน (เมื่อ $r^2_{12} = .00$) และ (เมื่อ $r^2_{12} \neq .00$) ตามลำดับ	403
10.5	ความน่าจะเป็นของการได้รับเข้าศึกษาต่อที่พยากรณ์ด้วยแรงงูใจไฟสัมฤทธิ์	409

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ	หน้า	
10.6	บทควมวิจัยที่พยากรณ์มีการตรวจถูกต้อง (เป็นจำนวนหน้า) เมื่อใช้ เวลาตรวจ (เป็นนาที) โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณกำลังสอง	415
10.7	เปรียบเทียบ Eigen 5 องค์ประกอบแรกที่มีค่ามากกว่า 1 โดยวิเคราะห์ จากข้อมูลจริง (Factor Analysis) และข้อมูลจำลอง (Parallel Analysis) รวมทั้ง Kaiser's Rule	423
10.8	ตัวแบบสมการ โครงสร้างการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับปริญญา เอกพร้อมค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized coefficients)	426
10.9	การพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าโดยวิธีการ SES	430
10.10	การพยากรณ์ปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าโดยเทคนิคการทำให้เรียบ ตามวิธีการ Holt (Holt 's Linear trend)	432
11.1	ตัวอย่างจดหมายนำส่งเครื่องมือ (แบบสอบถาม) รวบรวมข้อมูล ทางไปรษณีย์	472
11.2	แสดงแหล่งความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการทำวิจัยเชิงสำรวจ	479
11.3	การแบ่งประชากรเป้าหมายออกเป็นชั้นตามตัวแปรแบ่งชั้น	486
11.4	กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของ มทส. ในสายตา ประชาคม มทส. ครูแนะแนวผู้ปกครอง และนักเรียน	504
12.1	แนวดำเนินการประเมินสำหรับใช้ออกแบบในการทำวิจัยสถาบันที่ จำแนกตามวิธีการตามแนวทางเชิงปริมาณต่อเนื่อง ไปยังวิธีการตาม แนวทางเชิงคุณภาพ	529
12.2	กระบวนการดำเนินการประเมินแบบอิงวัตถุประสงค์	532
12.3	กรอบแนวคิดเชิงตรรกะบรรยายระบบการดำเนินงานหลักของ สทศ.	556
12.4	เมตริกซ์สรุปส่วนประกอบของแผนดำเนินการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน	564
12.5	กรอบแนวคิดสำหรับดำเนินโครงการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน มศว	572
12.6	สรุปแนวคิดกระบวนการดำเนินโครงการวิจัยสถาบันเชิงประเมิน มศว	574
13.1	กระบวนการวิจัยสถาบันเชิงคุณภาพ	582

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

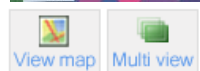
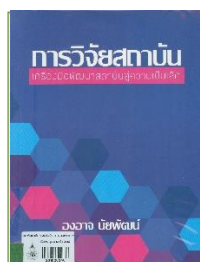
แผนภาพ	หน้า
13.2 การคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญสามประการ: คำถาม วิธีการ และสถานที่ศึกษาวิจัย	590
13.3 กระบวนการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และตรวจสอบความเชื่อถือได้	599
13.4 ออกแบบการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Stake (2006)	606
13.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร	608
13.6 เมทริกซ์ทาวซ์ (TOWS matrix)	608
13.7 แสดงผลการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์ต่อเนื่อง	613
13.8 ภาพอนาคตของรูปแบบกิจกรรมของสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์	614
13.9 กงล้ออนาคตภาพของคุณลักษณะครูไทยในทศวรรษหน้า	616
14.1 เมตริกซ์ของแบบการวิจัยผสมผสานวิธีการ	637
14.2 แบบสำคัญของการวิจัยผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	639
14.3 แบบการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพตามลำดับกาลเวลา	647
14.4 แบบการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพพร้อมกาลเวลา	654
14.5 ขั้นตอนสำคัญของการวิจัยเชิงผสมผสานกับคำถามหลักการวิจัย	655
14.6 กรอบแนวคิดการวิจัยระยะที่ 2 โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลัก (QUAN method)	673
14.7 ผังการวิจัยตามแนวทางผสมผสานวิธีการที่ใช้แบบสำรวจและแบบอธิบายตามกาลเวลา	674
15.1 วิธีการรายงานการวิจัยตามรูปแบบต่างๆ ตามระดับความเป็นไปได้ของการมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบและความละเอียด/ความยาว	690
15.2 ตัวอย่างรายงานสรุปพร้อมหน้าเดียวเกี่ยวกับค่าสถิติของนิสิต/นักศึกษา	695
15.3 การรายงานจากข้อมูล (Data) สารสนเทศ (Information) สู่ความเข้าใจ (Insight)	697

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ	หน้า
15.4 ตัวอย่างการใช้แผนภาพประกอบในรายงานระบุจุดเน้นสำคัญที่แจก ระหว่างการนำเสนอรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมทางวิชาการด้านการ วิจัยสถาบัน (AAIR)	711
15.5 ตัวอย่างการใช้แผนภูมิวงกลมในรายงานระบุจุดเน้นสำคัญที่แจก ระหว่าง การนำเสนอรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมผู้บริหารของ มศว	712
15.6 ตัวอย่างการใช้แผนภูมิแท่งในรายงานระบุจุดเน้นสำคัญที่แจกระหว่าง การนำเสนอรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมการทวนสอบผลการเรียนของ นิสิต	713
15.7 ตัวอย่างการใช้กราฟเส้นในรายงานขั้นสุดท้าย (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อ แสดง คะแนนเฉลี่ยผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติของนักเรียนในเขต พื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ	713
15.8 แบบประเมินความมีประสิทธิภาพของการรายงานการวิจัยสถาบัน	714
16.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	722
16.2 โครงสร้างส่วนยอดการบริหารจัดการบูรณาการด้านการผลิตบัณฑิตครู (กศ.บ.) มศว	728
16.3 โครงสร้างองค์การและระบบบริหารจัดการรูปแบบใหม่ของคณะ ศึกษาศาสตร์ มศว	729
16.4 ตัวอย่างมาตรฐานประเมินสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำวิจัยสถาบัน	737
16.5 เปรียบเทียบค่า Eigen ขององค์ประกอบที่วิเคราะห์จากข้อมูลจริง (Factor Analysis) และข้อมูลจำลอง (Parallel Analysis) รวมทั้ง Kaiser's Rule	739

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<http://lib.rmutp.ac.th/Catalog/BibItem.aspx?BibID=b00103476>

Title การวิจัยสถาบัน : เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ = Institutional research : a crucial tool for achieving institutional excellence / อองอาจ นัยพัฒน์.
Author อองอาจ นัยพัฒน์
Publication กรุงเทพฯ : สามลดา, 2561
Edition ครั้งที่พิมพ์ 1
Detail 781 หน้า. : ภาพประกอบ ; 26 ซม
Subject การศึกษา -- วิจัย.(+)
การศึกษาชั้นอุดมศึกษา -- วิจัย.(+)
ทรัพยากรมนุษย์ -- วิจัย.(+)
วิจัย.(+)
วิธีวิทยา.(+)

Review

Member reviews (0)

Add Your Review

My List

Sign in for save My list.

Share

Share |

"สำหรับเพื่อการตีพิมพ์และอ้างอิงเท่านั้น"